

FOLDER LERAREN & JEUGDWERKERS

Radicalisering
en waarom dit relevant is voor jou

FOLDER VOOR LERAREN & JEUGDWERKERS

Deze folder is de korte versie van de TERRA handleiding 'Radicalisering en waarom dit relevant is voor jou'. In deze folder kun je tips vinden hoe je radicalisering kunt herkennen, hoe je hiermee om kunt gaan als het gaat om de jongeren waarmee je vanuit je werk in contact komt en hoe je onderdeel uit kunt maken van de gemeenschapsaanpak.

Radicalisering is een probleem dat het beste aangepakt kan worden op basis van persoonlijk contact door die mensen die de radicaliserende persoon goed kennen. Professionals in scholen, hoger onderwijs en jeugdinstituten kunnen zien hoe een jong persoon zich ontwikkelt. Door te observeren, een luisterend oor te bieden, en hen te ondersteunen in een positieve identiteitsontwikkeling kun je helpen.

Het merendeel van diegenen die gewelddadig gedrag gaat vertonen door zich aan te sluiten bij een radicale groep is jong, en meestal tussen de 15 en 25 jaar. Extremistisch gedrag kan een kick geven en een zekere status, de extremistische groep kan houvast bieden over hoe je te kleden, te praten en je te gedragen, of zelfs naar welke muziek je moet luisteren. Dit kan voor jongeren die graag ergens bij willen horen aantrekkelijk zijn.

Er bestaat geen lijstje dat afgevinkt kan worden om erachter te komen of iemand aan het radicaliseren is of niet. Maar er zijn zaken die je waar kunt nemen.

WEES ALERT OP VERANDERINGEN IN:

- De houding tegenover de maatschappij en de autoriteiten – minder overtuiging dat deze doeltreffend zijn;
- Het gevoel ergens bij te horen: of juist het gebrek aan gevoel erbij te horen, of juist een toenemend gevoel bij een bepaalde politieke groep te horen;
- Vriendengroep: oude vriendschappen worden verbroken ten gunste van nieuwe vrienden uit de radicale groep;
- Kleding en uiterlijk, bijvoorbeeld verandering in haarstijl, haar laten groeien of juist afscheren, tattoos laten zetten die symbolisch zijn voor een bepaalde groep;
- Woordgebruik, specifiek over etnische, religieuze of politieke groeperingen;
- De manier van contact maken met jou/de sociale groep/gezin en familie;
- Schoolprestaties;
- Schoolverzuim;
- Vrijtijdsbesteding.

WAT WEL TE DOEN

- Wees je bewust dat deze veranderingen de oorzaak kunnen zijn van radicalisering;
- Steun de kwetsbare jongere in een positieve identiteitsontwikkeling. Toon interesse in zijn hobby's en talenten en breng indien mogelijk de jongere in contact met positieve groepen en rolmodellen;

- Zorg ervoor dat meldingen van discriminatie of racisme op school op een serieuze en eerlijke manier worden afgehandeld;
- Blijf in gesprek met de jongere waarover je je zorgen maakt. Wees niet bang om rechtstreeks te vragen wat er aan de hand is, en neem contact met ze op als ze niet meer naar school komen of niet langer deelnemen aan de activiteiten die je met ze doet;
- Maak jongeren bewust van de manier waarop ronselaars van extremistische groepen te werk gaan. Richt je niet tot één bepaalde jongere, maar informeer bijvoorbeeld de hele klas, en gebruik het als materiaal voor een discussie. Stimuleer kritisch denken;
- Geef waar mogelijk steun aan de ouders en familie van de radicaliserende jongere;
- Zoek contact met een professioneel netwerk in je buurt, zoals politie en maatschappelijk werkers. Vaak bestaan dergelijke netwerken al rondom andere maatschappelijke problemen zoals jeugdcriminaliteit.

WAT NIET TE DOEN

- Ga er niet vanuit dat als iemand zich bekeert tot een bepaalde religie, of zich aan een politieke zaak verbindt dit automatisch een reden tot zorg is;
- Grijp alleen in als dat noodzakelijk is – je zou anders het probleem nog groter kunnen maken;
- Zorg ervoor dat je iemand niet het gevoel geeft hem of haar eruit gepikt te hebben om negatieve redenen.

WERKEN VANUIT EEN GEMEENSCHAPSAANPAK

Er zijn op sommige plaatsen al teams van professionals actief die werken aan het tegengaan van radicalisering. Probeer te achterhalen of een dergelijk team ook in jouw buurt al actief is. Andere netwerken kunnen ook gebruikt worden – bijvoorbeeld netwerken die gericht zijn op het tegengaan van jeugdcriminaliteit. Als je je zorgen maakt over iemand in jouw school, klas of die jij onder je hoede hebt, en waarvan je denkt dat die aan het radicaliseren is, dan zijn er drie belangrijke zaken die je dient te overwegen.

1 Moet je het gesprek met hem aangaan ja of nee

Dit is een vrij persoonlijke beslissing. Heb je een goede relatie met de jongere? Heb je al eens eerder over persoonlijke zaken met hem gesproken? Als dit het geval is dan is het gesprek aangaan een goed idee. Zeg duidelijk wat het probleem is – bijvoorbeeld de prestaties op school, de regels overtreden, gezondheid of misbruik. Benoem het niet expliciet als radicalisering. Dit kan het probleem verergeren. Het is beter om je zorgen over de problemen en de relatie tot radicalisering met andere professionals te delen, zoals maatschappelijk werkers en politie.

2 Wanneer moet je je zorgen delen met andere professionals?

Ga na wat de wetgeving in jouw land zegt over privacy. Is het toegestaan om met andere professionals te overleggen over de jongeren die aan jouw zorgen zijn toevertrouwd? In principe kun je je zorgen delen met deze groep, als je als expert bezorgd bent is het belangrijk dit ook te delen met andere professionals. Als je duidelijke veranderingen waarneemt, aarzel dan niet dit te bespreken. Hoe eerder de groep professionals zich bewust is van de problemen en in staat is om informatie, zorgen en besluiten om wel in actie te komen te delen, des te beter dit is.

3 Op welk moment moet een interventie plaatsvinden?

Dit is een belangrijk beslismoment. Een te vroege, of een onnodige interventie, kan het probleem verergeren, of een probleem veroorzaken waar er nog geen was. In geval iemand slechts probeert een manier te vinden om met discriminatie om te gaan of worstelt met een identiteitsprobleem, moet elk besluit om tot interventie over te gaan genomen worden door de multidisciplinaire groep van professionals en niet door een enkel persoon.

Als iemand tot een radicale groep is toegetreden, en ook optreedt namens die groep, dan is het belangrijk dat er ingegrepen wordt. Dit is dan een zaak van politie en justitie – waarbij het van belang is dat zij over alle informatie kunnen beschikken om een dergelijk besluit te nemen en op het juiste moment te kunnen optreden – niet te vroeg, en natuurlijk ook niet te laat, en op de juiste manier.

Deze folder is de samenvatting van een handreiking die dieper ingaat op signalen dat iemand radicaliseert, die nog meer tips bevat over hoe hiermee om te gaan, nader ingaat op de gemeenschapsaanpak om weerbaarheid tegen radicalisering op te bouwen, en uiteenzet hoe de samenwerkingspartners elkaar kunnen steunen. In de handreiking wordt ook nog nader ingegaan op de rol die leraren en jeugdwerkers kunnen spelen in een netwerk aanpak samen met bijvoorbeeld maatschappelijke diensten en de rechtshandhaving.

Deze handleiding is kosteloos beschikbaar op www.terratoolkit.eu

Partners in TERRA zijn Impact, het kenniscentrum voor psychosociale zorg na schokkende gebeurtenissen, partner in Arq Psychotrauma Expert Groep Nederland en de Vereniging voor de Hulp aan de Slachtoffers van 11 Maart (AAVMII) Madrid Spanje.

contact: M. Rooze MA/MBA, Projectleider TERRA | info@terratoolkit.eu | www.terra-net.eu



partner in

